

A demokráciát erősítő részvételi költségvetés az iskolákban

Miklovicz-Nyikos Mónika - 2023-05-31 12:15:58

fotó: Miklovicz-Nyikos Mónika

[Demokráciaerősítés az iskolai részvételi költségvetésen keresztül](#) címmel tartott workshopot május 18-án Debrecenben az [Alternatív Közösségek Egyesülete](#) (AKE). A rendezvény résztvevői között voltak, akik Szegedről és Pécsről érkeztek. A program célja, hogy a diákokat is bevonják az iskolájukkal kapcsolatos döntéshozatalba. Bemutatták, hogyan tudott mindez eddig megvalósulni Magyarországon és külföldön, milyen tapasztalatokat szereztek, és miért fontos megismertetni a fiatalokkal a döntéshozatal folyamatát.

[Tóth Ágnes](#), az AKE közösség-szervezője elmondta, hogy a részvételi költségvetés először a debreceni [Medgyessy Ferenc Gimnáziumban valósulhatott meg az Alternatív Közösségek Egyesülete kezdeményezésére](#), s ebben a [K-Monitor](#), illetve egy amerikai szakmai mentor segített nekik. Magát a projektet pedig az Amerikai [Egyesült Államok budapesti nagykövetségének](#) közreműködésével tudták megvalósítani, ők biztosították azt a forrást, amit az iskolában fel tudtak használni.

fotó: Miklovicz-Nyikos Mónika

Ezt követően mutatta be Tóth Ágnes az iskolai részvételi költségvetés folyamatát. Első lépésként az intézmény igazgatójával kell egyeztetni arról, milyen lehetőségek vannak az adott iskolában. Majd felveszik a diákok képviselőivel a kapcsolatot, akikből egy operatív csoport alakul, ők segítik a folyamat lebonyolítását. Ezután kell megalkotni a projekt kereteit: olyan ötleteket kell hozni, amelyekkel a közösséget építik.

Debrecenben például ötletdobozokat helyeztek ki és személyesen is beszélgettek a diákokkal. A beérkezett ötleteket ezután összesítik, szelektálják és kidolgozzák. A következő lépcső a kampányidőszak, ahol az operatív csoportoknak kell kiállniuk az ötleteik mellett. Több lehetőség van erre: plakátokkal, iskolarádióban vagy közösségi oldalakon keresztül tudják népszerűsíteni a javaslataikat. A debreceni helyszínen megtörtént például, hogy az egyik operatív csoport tagjai farsangkor politikusnak öltöztek és szórólapokat osztogattak, hogy mindenki az ő ötletükre, a pihenőszobára voksoljon. Végül három ötletet sikerült a Medgyessy-gimnáziumban megvalósítani: a pihenőszobát, higiéniai termékek kihelyezését a női mosdókban, illetve be tudtak szállni egy kisebb összeggel a táncterem felújításába is.

fotó: Miklovicz-Nyikos Mónika

Ezt követően [Molnár Ágnes](#), az AKE alelnöke mutatta be a jelenleg zajló magyarországi, illetve korábban lezárt külföldi projekteket. Itthon a [Murál Morál Egyesület](#) vette a szárnyai alá a programot **Katona Kriszta** vezetésével, aki már egyébként is rendelkezett tapasztalatokkal fiatal közösségekkel kapcsolatban. Ők három települést tudtak bevonni: Pécs, Dunaszekcső, Kölked.

Pécsen egy iskolára fókuszáltak, itt az önkormányzat, egy alapítvány, illetve az iskola saját alapítványa dobta össze a rendelkezésre álló forrást. Debrecennel ellentétben itt lehetőség volt arra, hogy bemennek az osztályokba. Különleges még az is, hogy mind három helyszínen általános iskolákba vitték el a módszert.

Kölked esetében egy népszerű DJ ajánlotta fel, hogy jótékonysági bulit tart és a teljes bevételt az iskolának adta, amelynek egy részéből a közösségi teret újítták fel, a maradék pedig ment az iskolai részvételi költségvetési alapba, amelyhez hozzátett itt is az önkormányzat és két alapítvány. Dunaszekcsőn szintén besegített a kölkedi DJ, valamint itt is volt önkormányzati és alapítványi hozzájárulás. Jelenleg mindhárom helyszínen a szavazás szakaszánál tartanak.

Molnár Ágnes elmondta, a fenti példák alapján az látható, hogy amennyiben jobb az együttműködés, úgy gyorsabb maga a folyamat is, hiszen míg a debreceni középiskolában egy tanévbe került a program megvalósítása, addig a fenti helyszínek esetében jóval rövidebb lesz, februárban kezdték és júniusban le fogják zárni.

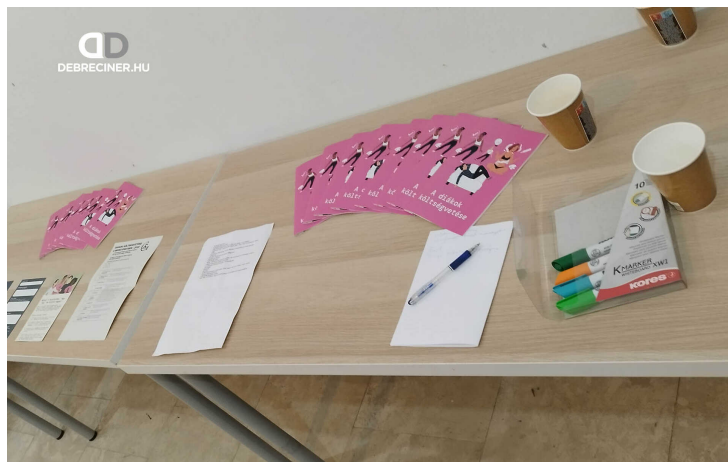

fotó: Miklovicz-Nyikos Mónika

Ezután következtek a külföldi példák, elsőként a csehországi [Kutná Hora](#), ahol három szintet különböztettek meg. Az elsőn valósult meg az iskolai részvételi költségvetés, ahogy a magyar iskolákban is, a második szinten létrehoztak egy úgynevezett városi iskolai parlamentet, az operatív csoport két tagja csatlakozhatott ehhez. Az ő feladatuk az volt, hogy az iskolákból hozzanak ötleteket: milyen fejlesztésekre van szükség a településen, azaz itt már nem csak az iskolai környezetre fókuszáltak, minden iskola két projektet adhatott be, egy kisebbet és egy nagyobbat, Kutná Horáról lehetett gondolkodni fiatal szemmel. Végül pedig a harmadik szinten ez a két fő bekerült a városi részvételi költségvetés tervezésébe is, és némi pénzt is kaptak a munkájukért. Az

egyik diák olyan lelkes lett a program végére, hogy úgy nyilatkozott: politikus szeretne lenni.

A szlovákiai példa jár a legmagasabb szinten az iskolai költségvetés terén, itt ugyanis a belügyminisztérium segítette a projektet végigvinni. 2018-ban kezdték el ezt a módszert, először 2 régióból 8 iskola csatlakozott. Minden iskola kapott egy koordinátort, aki segítette a programban, illetve egy társasjátékot is létrehozta annak érdekében, hogy jobban bele lehessen látni a folyamatba. Ezen felül a belügyminisztérium egy applikációt is fejlesztett, ami segítette a résztvevőket végigmenni a folyamatokon. Az egész projekt decembertől júniusig tartott, jelenleg pedig 4 régióból 60 iskolában működik a rendszer. Hasonlót szeretnének elérni Magyarországon, mint Szlovákiában, azonban ehhez szükséges az is, hogy az önkormányzatok és minisztériumok is támogassák a kezdeményezést, mert gyorsabbá tudja tenni a folyamatot.

fotó: Miklovicz-Nyikos Mónika